

**STOWARZYSZENIA LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
„Jabłkowa Kraina”**

**RAPORT Z MONITORINGU I EWALUACJI
LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU
ZA ROK 2024**

Grójec, 2025 r.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Spis skrótów:

Strategia – Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.

Strona internetowa – strona internetowa Lokalnej Grupy Działania.

LGD „Jabłkowa Kraina” – Lokalna Grupa Działania „Jabłkowa Kraina”.

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju.

PS WPR – Plan Strategiczny Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

RLKS – Rozwój lokalny Kierowany przez Społeczność

Wstęp

Systematyczne śledzenie oraz ocena realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju odgrywają istotną rolę w skutecznym prowadzeniu działań, umożliwiając zbieranie informacji o stopniu zaawansowania podejmowanych inicjatyw. Szczególny nacisk kładziony jest na analizę zgodności osiągniętych efektów z założeniami strategicznymi i operacyjnymi oraz porównanie uzyskanych rezultatów z planowanymi wskaźnikami.

Obie te aktywności – monitoring i ewaluacja – pełnią funkcję narzędzi diagnostycznych, które pozwalają zidentyfikować ewentualne nieprawidłowości i wprowadzić odpowiednie poprawki, tak aby proces realizacji strategii przebiegał zgodnie z założeniami.

W Stowarzyszeniu LGD „Jabłkowa Kraina” proces monitorowania LSR prowadzony jest równoległe z jej wdrażaniem i polega na regularnym gromadzeniu, analizie i prezentacji danych w ustalonych odstępach czasu, co umożliwia bieżącą kontrolę przebiegu działań oraz ocenę ich skuteczności.

Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym.

Natomiast wytyczne opracowane przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 definiują ewaluację jako badanie społeczno- -ekonomiczne, którego celem jest oszacowanie w odniesieniu do jasno formułowanych kryteriów (najczęściej skuteczności, efektywności, użyteczności, istotności i trwałości) jakości efektów wdrażania interwencji publicznych.

Ewaluacja może służyć wielu celom. Najczęściej ewaluacja prowadzona jest dla:

- Zbadania potrzeb np. mieszkańców obszaru, przyszłych beneficjentów,
- Określenie kierunków i celów działań,
- Poprawy przejrzystości podejmowanych działań,
- Poznawania mechanizmów wdrażania programów, planów strategicznych i operacji,
- Zwiększenie skuteczności i efektywności programów/strategii/operacji,
- Wspomagania procesu podejmowania decyzji,
- Identyfikowania słabych i mocnych stron interwencji,
- Sygnalizowania pojawiających się problemów,
- Określenia stopnia zgodności z przyjętymi założeniami,
- Zwiększania profesjonalizmu świadczonych usług,
- Pogłębianie odpowiedzialności za program/strategię/operację,
- Demokratyzacji procesu zarządzania.

Etapy procesu ewaluacji:

- Planowanie ewaluacji,
- Projektowanie ewaluacji,
- Zbieranie i analiza danych,
- Raportowanie,
- Wykorzystanie wyników ewaluacji.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ze względu na termin przeprowadzania badania względem programu, projektu możemy wyróżnić rodzaje ewaluacji:

- On-going - bieżąca
- Mid-term - okresowa
- Ex-post - na zakończenie

Ewaluacja realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju wdrażanej przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Jabłkowa Kraina” jest to ewaluacja typu on - going. Głównym celem przeprowadzonej ewaluacji jest bieżące i systematyczne badanie ilościowe i jakościowe całości procesu wdrażania LSR oraz funkcjonowania LGD.

1. Zakres badania i metodologia

Niniejszy raport ewaluacyjny ma charakter sprawozdawczy. Jego celem jest okresowa ocena wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju oraz realizacji działań Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Jabłkowa Kraina” założonych do wykonania w 2024 roku. W raporcie ujęto również rekomendacje, których realizacja umożliwi wprowadzanie zmian i optymalizację wdrażania LSR oraz usprawnianie funkcjonowania LGD w kolejnych latach.

Raport ewaluacyjny sporządzony został przez powołany przez Zarząd we współpracy z Biurem LGD. „Procedury ewaluacji i monitoringu wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2023-2027 (LSR)”, stanowi rozdział X LSR.

Obejmuje on swoim zakresem rok 2024 i sporządzony został na podstawie prowadzonych przez Biuro LGD ewidencji, a także ankiet monitorujących beneficjentów. Podzielony został na rozdziały dotyczące wdrażania LSR oraz funkcjonowania Stowarzyszenia.

Zgodnie z procedurą dokonywania ewaluacji i monitoringu LSR raport będzie przygotowywany w roku następnym po roku objętym badaniem. W przypadku niniejszego sprawozdania okres ten przypada od dnia 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r.

W niniejszym raporcie badaniu poddano:

- Stopień realizacji celów i wskaźników LSR;
- Stopień wykorzystania budżetu;
- Jakość stosowanych procedur i kryteriów wyboru operacji;
- Efektywność pracowników biura LGD;
- Jakość i efektywność świadczonego doradztwa;
- Efektywność działalności LGD (aktywizacji i promocji);
- Efektywność Planu szkoleń pracowników biura i członków organu;
- Efektywność współpracy z innymi LGD oraz organizacjami;
- Efektywność Planu komunikacji.

Szczegółowe informacje odnośnie elementów podlegających ocenie, źródeł danych oraz metod ich zbierania przedstawione zostały w tabeli poniżej:

Elementy funkcjonowania LGD i wdrażania LSR podlegające ocenie	Źródła danych i metody ich zbierania	Analiza i ocena danych
Pracownicy biura LGD	opinia Zarządu opinia wnioskodawców karta doradztwa ankieta oceniająca jakość doradztwa sprawozdania z realizacji LSR	Przestrzeganie regulaminu pracy biura oraz zapisów umów o pracę jakość świadczonych usług doradczych
Organ zarządczy, Decyzyjny oraz kontrolny	listy obecności oraz protokoły z posiedzeń	frekwencja na posiedzeniach realizacja uchwał przestrzeganie regulaminów pracy organów LGD
Realizacja zadań Dotyczących funkcjonowania, w tym ocena działalności LGD	Sprawozdania z realizacji LSR wnioski o płatność	opinia społeczności nt. działalności LGD rozpoznawalność LGD komunikacja LGD ze społecznością lokalną
Realizacja LSR, w tym: celów, przedsięwzięć, wskaźników, wydatkowania budżetu	Cele i wskaźniki z LSR, informacje od UM o zawartych oraz wypłaconych umowach informacje z naborów ankieta monitorująca ankiety z beneficjentami	stopień realizacji poszczególnych celów stopień realizacji wskaźników stopień kontraktowania i wydatkowania środków spójność i trafność rozwiązań proceduralnych
Realizacja naborów, w tym: harmonogram, lokalne kryteria i procedury wyboru operacji, zainteresowanie społeczne naborem	Informacje z naborów strona internetowa LGD – licznik pobrań informacji o naborze karta doradztwa analiza lokalnych kryteriów i procedury wyboru operacji	zgodność działań z harmonogramem, dostępność informacji oraz poziom zainteresowania lokalnej społeczności podejmowaniem działań w naborach, jasność, przejrzystość i aktualność kryteriów
Szkolenia LGD	listy obecności ankieta oceniająca	harmonogram szkoleń frekwencja
Doradztwo LGD	karty doradztwa ankieta oceniająca doradztwo informacje z naborów	ilość i jakość świadczonych usług doradczych przez LGD
Zainteresowanie działalnością LGD	strona internetowa LGD listy ze spotkań aktywizacyjnych ankiety kierowane do lokalnej społeczności	licznik wejść na stronę frekwencja spotkań efektywność planu komunikacji
Działalność organów LGD	listy obecności	frekwencja na posiedzeniach

	z posiedzeń	
Realizacja LSR oraz budżetu LGD	Cele i wskaźniki z LSR, zestawienia zawartych i wypłaconych umów informacje z naborów ankieta monitorująca	osiąganie wskaźników budżety na projekty konkursowe, grantowe, operacje własne, projekty współpracy, funkcjonowanie LGD
Nabory wniosków o przyznanie pomocy	harmonogram naborów informacje z naborów wniosków karta doradztwa	ogłaszanie konkursów wg harmonogramu wykorzystanie środków w naborze ilość korzystających z doradztwa LGD
Projekty grantowe LGD	ankieta monitorująca	ponoszenie wydatków zgodnie z umowami terminowość realizacji zadań grantowych

1.1 Cel badania

Głównym celem ewaluacji jest:

Określenie poziomu realizacji założeń Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) osiągniętego dzięki wdrożeniu poszczególnych elementów i etapów działań wykonywanych za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania „Jabłkowa Kraina” w 2024 roku.

Cele szczegółowe:

- określenie dotychczasowych rezultatów realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR),
- określenie poziomu realizacji założeń Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR),
- określenie czynników wpływających na stopień osiągnięcia zakładanych założeń,
- ocena spójności realizowanych działań z założeniami wstępnymi określonymi w LSR,
- ocena trwałości efektów prowadzonych działań i identyfikacja czynników wpływających na trwałość efektów,
- identyfikacja efektów działań, nieprzewidzianych w jego założeniach,
- ocena korzyści społecznych działalności LGD,
- zgromadzenie wiedzy niezbędnej do ustalenia stopnia rozpoznawalności LGD,
- zgromadzenie wiedzy nt. odbioru społecznego i zdolności wpływania na zachowania mieszkańców i podmiotów obszaru w zakresie aktywnego uczestnictwa w realizacji zadań wynikających z LSR,
- wypracowanie rekomendacji odnośnie dalszej działalności LGD.

1.2 Zakres badania

- przedmiotowy – przedmiotem ewaluacji są zadania zrealizowane przez LGD w celu wypełnienia założeń określonych w LSR,
- czasowy – raport dotyczy realizacji LSR i funkcjonowania LGD od 01.01.2024 do 31.12.2024 roku,

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- przestrzenny – zakres przestrzenny raportu obejmuje obszar wszystkich gmin wchodzących w skład LGD, obejmujący gminy: Chynów, Goszczyn, Jasieniec, Grójec, Warka gdzie były realizowane zadania objęte LSR w 2024 roku.

1.3 Kryteria ewaluacji

Kryteria ewaluacji służą wskazaniu, co w ramach prowadzonej ewaluacji będzie podlegało ocenie. Stanowią pryzmat, przez który ewaluator patrzy na ewaluowane przedsięwzięcie, oceniając program/strategię/operację pod kątem stopnia spełniania określonego kryterium.

Kryteria ewaluacji:

- Istotność () – kryterium to pozwala ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele programu/strategii/operacji odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem/strategią/operacją i/lub realnym potrzebom mieszkańców (beneficjentów),
- Efektywność (efficiency) – kryterium to pozwala ocenić poziom „ekonomiczności” programu/strategii/operacji, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów. Nakłady rozumiane są tu jako zasoby finansowe, ludzkie, rzeczowe i poświęcony czas,
- Skuteczność (effectiveness) – kryterium to pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele programu/strategii/operacji zdefiniowane na etapie opracowania planu strategicznego (programowania) zostały osiągnięte,
- Trwałość efektów (sustainability) – kryterium to pozwala ocenić czy pozytywne efekty operacji na poziomie celu mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tej operacji w dłuższym okresie na procesy rozwoju na poziomie sektora, regionu czy kraju.
- Użyteczność (utility) – kryterium to pozwala ocenić stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców obszaru LSR w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych operacji.

1.4 Techniki badawcze

Przeanalizowana została następująca dokumentacja związana z realizacją Strategii (analiza danych zastanych):

- Treść Lokalnej Strategii Rozwoju LGD;
- Sprawozdania z realizacji Strategii za 2024 rok;
- Zestawienia finansowo–rzeczowe z realizacji operacji za 2024 rok;
- Dokumentacja z działalności LGD (posiedzeń zarządu, rady) za 2024 rok;
- Informacje zamieszczone na stronie internetowej stowarzyszenia;
- Informacje nt. działań LGD zamieszczane w lokalnych mediach;
- Dokumenty i opracowania będące wynikiem zrealizowanych przez LGD działań m.in.: artykuły w prasie lokalnej, wydruki ze stron www, wnioski aplikacyjne, listy obecności.

Metody zbierania danych w ewaluacji:

- Analiza dokumentów;
- Analiza dostępnych danych;

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Dane z systemu monitoringu;
- Bieżąca analiza własna pracowników biura LGD;
- Bieżąca analiza realizacji budżetu;
- Bieżąca analiza realizacji wskaźników zawartych w LSR;
- Badania ankietowe.

1.5 Wyniki ewaluacji

- Dostarczą informacji o realizacji działań prowadzonych za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania „Jabłkowa Kraina” w 2024 roku;
- Zostaną wykorzystane do przygotowania działań wdrażanych przez LGD w kolejnych latach realizacji LSR;
- Posłużą do wypracowania katalogu dobrych praktyk w zakresie realizacji LSR.

1.6 Odbiorcy ewaluacji

- Stowarzyszenie LGD „Jabłkowa Kraina”;
- Urząd Marszałkowski Województwa **Mazowieckiego w Warszawie jako Instytucja nadzorująca wdrażanie Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027**, w ramach działania LEADER;
- Wszyscy Beneficjenci i Odbiorcy działań LGD oraz mieszkańcy terenu objętego zasięgiem LGD „Jabłkowa Kraina”

2. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju

2.1 Stopień osiągnięcia celów LSR, poprzez realizację wskaźników

Realizacja celów zawartych w LSR przewiduje działania dotyczące trzech typów operacji:

- 1) Operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD i wybieranych przez organ decyzyjny, a następnie przedkładanych do weryfikacji do Samorządu Województwa. W ramach tego typu pomoc będzie przyznawana na operacje w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej. Pomoc w ramach tego typu operacji skierowana jest do osób fizycznych i osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego, spełniających kryteria dostępu określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania Interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.
- 2) Projekty grantowe udzielane podmiotom wybranym przez LGD, tzw. grantobiorcom. W ramach tego typu projektów, pomoc będzie przyznawana na operacje w zakresie promowania obszaru objętego LSR poprzez imprezy, wydarzenia, warsztaty, publikacje wzmacniające kapitał społeczny obszaru LGD; doposażenia zespołów i grup kultywujących lokalne dziedzictwo; budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej. Pomoc w ramach tego typu operacji skierowana jest do osób fizycznych, stowarzyszeń, jednostek samorządu terytorialnego.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- 3) Projekty partnerskie w tym projekty z partnerem międzynarodowy oraz krajowym spoza obszaru LSR przyczyni się do rozwoju współpracy i podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców budujących markę lokalną. Projekty te mają na celu wspieranie podmiotów lokalnych zwłaszcza NGO w procesie współdziałania w realizacji zadań obejmujących gromadzenie i opracowywanie dobrych praktyk, a następnie ich popularyzacji dla wzmocnienia procesu rozwoju obszaru „Jabłkowa Kraina”.

- 4) Operacje własne realizowane samodzielnie lub we współpracy przez LGD (aktywizacja). Operacje własne będą dotyczyć wydarzeń o charakterze integracyjnym obejmującym obszar całego LGD jak również organizacji spotkań, warsztatów oraz innych inicjatyw aktywizujących lokalną społeczność całego LGD.

W związku z brakiem danych w roku 2024 dotyczących wdrażania LSR wynikających z wydłużającego się okresu związanego z opracowaniem dokumentacji niezbędnej do ogłoszenia naborów przewidzianych zarówno w ramach celu ogólnego I: Aktywne społeczności dążące do rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru oraz ochrony dziedzictwa lokalnego, wspierające osoby w niekorzystnej sytuacji jak i celu II: Obszar wyposażony w niekomercyjną infrastrukturę publiczną badania ewaluacyjne dotyczące realizacji wskaźników nie zostały zrealizowane.

W 2024 roku Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Jabłkowa Kraina” otrzymało wsparcie finansowe z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego „Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych”, zadanie pn. Wspieranie rozwoju gospodyń aktywnych społecznie” pt: "Historia na twardym dysku" .

W ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w 2024 roku przez organizacje pozarządowe, podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego oraz koła gospodyń wiejskich. zrealizowano projekty: „Wakacyjna Przygoda z LGD Jabłkowa Kraina”, oraz z programu „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii oraz Stowarzyszenie W.A.R.K.A pn: „Zielone Płuca Grójca – inicjatywa społeczna” .

2.2 Harmonogram ogłaszania konkursów

W związku z wydłużającym się okresem związanym z opracowaniem dokumentacji niezbędnej do ogłoszenia naborów w roku 2024 w trakcie obrad Zarządu zatwierdzano bieżące zmiany w harmonogramie naborów. Aktualizacje udostępniane są na stronie internetowej celem zapewnienia bieżącego dostępu dla wnioskodawców.

2.3 Doradztwo LGD

Pracownicy biura LGD „Jabłkowa Kraina” udzielają bezpłatnego doradztwa dla mieszkańców obszaru LSR w zakresie aplikowania o środki z budżetu LSR. Doradztwo świadczone jest bezpośrednio w biurze LGD, telefonicznie, poprzez wiadomości e-mail, jak również w formie punktów informacji na imprezach plenerowych, podczas szkoleń oraz spotkań informacyjnych prowadzonych na terenie obszaru LGD.

W związku z brakiem naborów w roku 2024 Biuro nie miało możliwości dokonania oceny jakości i efektywności świadczonego doradztwa z zastosowaniem metod :

I. Interesanci, którym udzielono doradztwa bezpośrednio (tj. osobiście w biurze lub poza biurem) – rejestr udzielonego doradztwa oraz ankieta satysfakcji potencjalnych wnioskodawców z jakości prezentacji informacji przez LGD "Jabłkowa Kraina";

II. Uczestnicy szkoleń organizowanych przez Biuro – lista obecności ze szkolenia oraz ankieta satysfakcji potencjalnych wnioskodawców z jakości prezentacji informacji przez LGD "Jabłkowa Kraina";

W ramach monitoringu efektywności pracowników biura LGD w celu przygotowań do wdrażania LSR na terenie LGD do Biura Stowarzyszenia w roku 2024 dotarły 4 Ankiety weryfikujące działalność pracy biura.

Ankieta zawierała 12 pytań:

1. Płeć
2. Grupa wiekowa
3. Zamieszkanie (gmina)
4. Jaka forma działania informacyjnego jest dla Pana/i najbardziej dostępna?
5. Czy sposób informowania o LSR jest dla Pana(i) jasny/zrozumiały?
6. Z jakich źródeł uzyskał/a Pan/i informację o działaniach prowadzonych w ramach wdrażania lokalnej strategii rozwoju Stowarzyszenia LGD „Jabłkowa Kraina” ?
7. W jakim stopniu ocenia Pan/i prowadzenie działań informacyjnych dotyczących LSR?
8. Jak ocenia Pan/i jakość prezentacji informacji przez LGD „Jabłkowa Kraina” , w tym o kryteriach oceny wniosków przez LGD?
9. W jakim stopniu ocenia Pan/i przydatność informacji przekazanych przez Stowarzyszenie LGD „Jabłkowa Kraina” w trakcie działania?
10. Czy działania informacyjne LGD są dostosowane do Pana/i oczekiwań?
11. Jaka forma kontaktowania się z biurem LGD jest Pana/i zdaniem najbardziej odpowiednia?
12. Czy chce Pan/i być informowany/a o działaniach stowarzyszenia LGD „Jabłkowa Kraina”?

Wyniki ankiety prezentuje poniższa tabela:

1	K	1
	M	3
2	do 25 lat	0
	do 25-35 lat	1
	do 36-50 lat	3
	powyżej 50 lat	0
3	Chynów	0
	Goszczyń	1
	Grójec	2
	Jasieniec	1
	Warka	0
4	Media (telewizja, radio, internet, prasa)	2
	Konferencje informacyjno-promocyjne	0
	Szkolenia, warsztaty	0
	Spotkanie bezpośrednie	2
	Stoiska LGD podczas lokalnych i regionalnych imprez	0

5	tak	4
	nie	0
6	Strona internetowa LGD, strona internetowa gminy	2
	mailowo	0
	prasa	0
	Plakaty, ogłoszenia	0
	Informacja od pracowników LGD	2
7	1	0
	2	0
	3	1
	4	2
	5	1
8	1	0
	2	0
	3	1
	4	3
	5	0
9	1	0
	2	0
	3	1
	4	2
	5	1
10	tak	3
	nie	1
11	e-mailowa	2
	osobista w biurze LGD	2
	telefoniczna	0
	listowa	0
	kontakt z pracownikiem podczas spotkań, szkoleń itp.	0
12	tak	3
	nie	1

Powyższa tabela przedstawia analizę zebranych ankiet dotyczących trafności doboru sposobu informowania o LSR i jakości prowadzonych działań informacyjnych przez Stowarzyszenie LGD „Jabłowa Kraina”.

O istnieniu LGD „Jabłkowa Kraina” oraz jego działaniach za pośrednictwem mediów dowiedziały się 2 osoby, ze spotkań informacyjnych – 0 osób, szkoleń i warsztatów – 0 osób, oraz bezpośrednio podczas spotkania z pracownikiem (2 osoby). Nikt nie wskazał plakatów, ulotek czy konferencji jako źródła informacji.

Dla 4 ankietowanych sposób informowania o LSR jest zrozumiały, a wszyscy (4 osoby) uznali, że informacja o LSR jest wystarczająca i łatwo dostępna.

Według badanych najbardziej efektywnym źródłem pozyskiwania informacji jest kontakt osobisty z pracownikiem w biurze LGD (2 osoby). 2 osoby wskazały również na stronę internetową LGD jako istotne źródło informacji. Nikt nie wskazał kontaktu listownego, mailowego czy udziału w spotkaniach i szkoleniach jako skutecznych form pozyskiwania informacji.

Fachowość udzielanych informacji i doradztwo oceniono dobrze (2 osoby – ocena 4) oraz bardzo dobrze (1 osoba – ocena 5). Jedna osoba oceniła doradztwo na poziomie 3. Z analizy wynika, że doradztwo

świadczony jest na wysokim poziomie – zarówno pod względem wiedzy pracowników, jak i sposobu przekazywania informacji oraz kultury osobistej.

Najwięcej osób korzystających z doradztwa pochodziło z gmin: Grójec (2 osoby), Jasieniec (1 osoba) oraz Goszczyn (1 osoba). Z doradztwa w biurze LGD korzystały częściej mężczyźni (3 osoby), niż kobiety (1 osoba). Zdecydowana większość to osoby w wieku 36–50 lat (3 osoby).

2.4 Budżet LSR

Informacja o sposobie wykorzystania środków finansowych w ramach interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) - komponent Zarządzanie LSR objętej Planem Strategicznym dla wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Lp	Od 01.01.2024 r. – 31.12.2024 r.	
I	Wynagrodzenia dla pracowników biura LGD wraz z pochodnymi	97 413,41
II	Koszty podróży służbowych	958,70
III	Koszty funkcjonowania biura LGD	11 157,09
IV	Koszty Planu Komunikacji (z wyłączeniem szkoleń) oraz koszty promocji	0
V	Koszty szkoleń pracowników, Zarządu i organu decyzyjnego	2 460,00
VI	Prowizje bankowe	59,00
RAZEM:		112 048,20

Powyzsza tabela przedstawia wykorzystane środki w roku 2024.

W związku z wydłużającym się okresem dotyczącym opracowania dokumentacji w oparciu o wytyczne podstawowe oraz szczegółowe w roku 2024 nastąpił braku naborów. Konsekwencją tego jest brak danych dotyczących wdrażania LSR w roku sprawozdawczym.

Część 4 Stan realizacji LSR

Tab. 4.1 Postęp finansowy w zakresie środków przeznaczonych na wdrażanie i zarządzanie LSR (narastająco, od początku wdrażania strategii do końca roku sprawozdawczego)

Lp.	Zakres wsparcia	Program / Fundusz	Budżet LSR [EUR]	Budżet LSR [PLN]	Podpisane z beneficjentami umowy o dofinansowanie [PLN]	Podpisane z beneficjentami umowy o dofinansowanie - % budżetu LSR	Środki wypłacone beneficjentom [PLN]	Środki wypłacone beneficjentom - % budżetu LSR
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Wdrażanie LSR (art. 34 ust.1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	PS WPR (wkład UE + środki krajowe)	2000000	8531000	0	0,00%	0	0,00%
2		w tym operacje własne	x	x	0		0	0,00%
3		EFS+ (wkład UE)		0	0	0,00%	0	0,00%
4		EFRR (wkład UE)		0	0	0,00%	0	0,00%
5		Ogółem			0	0	0,00%	0
6	Zarządzanie LSR (art. 34 ust.1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	PS WPR (wkład UE + środki krajowe)	462 500	1972793,75	0	0,00%	0	0,00%
7		EFS+ (wkład UE)		0	0	0,00%	0	0,00%
8		EFRR (wkład UE)		0	0	0,00%	0	0,00%
9		Ogółem			0	0	0,00%	0
10	Razem	PS WPR (wkład UE + środki krajowe)	2462500	10503793,75	0	0,00%	0	0,00%
11		EFS+ (wkład UE)		0	0	0,00%	0	0,00%
12		EFRR (wkład UE)		0	0	0,00%	0	0,00%
13		Ogółem			0	0	0,00%	0

kurs EUR/PLN	4,2655
--------------	--------

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.1 Aktywne społeczności dążące do rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru oraz ochrony dziedzictwa lokalnego, wspierające osoby w niekorzystnej sytuacji.	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
75 000 euro	Przedsięwzięcie 1.1.1 Aktywna społeczność w lokalnych środowiskach	Mieszkańcy obszaru, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji	Projekt grantowy
75 000 euro	Przedsięwzięcie 1.2.1 Działania edukacyjne dla osób w niekorzystnej sytuacji	Mieszkańcy obszaru, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji	Projekt grantowy
450 000 euro	Przedsięwzięcie 1.3.1 Rozwój przedsiębiorczości w zakresie usług dla ludności	Mieszkańcy obszaru, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji, podmioty mające siedzibę na obszarze LGD	Konkurs
250 000 euro	Przedsięwzięcie 1.4.1 Wsparcie dla podmiotów działających na rzecz lokalnego środowiska	Mieszkańcy obszaru, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji	Projekt grantowy
50 000 euro	Przedsięwzięcie 1.5.1 Promocja walorów i dziedzictwa historyczno-kulturowego obszaru LSR	Mieszkańcy obszaru, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji	Projekt grantowy
12 500 euro	Przedsięwzięcie 1.6.1 Rozwój współpracy i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców budujący markę lokalną	Mieszkańcy obszaru, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji	Projekt partnerski
37 500 euro	Przedsięwzięcie 1.7.1 Dobre praktyki narzędziem rozwoju obszaru „Jabłkowa Kraina”	Mieszkańcy obszaru, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji	Projekt partnerski
Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.2 Obszar wyposażony w niekomercyjną infrastrukturę publiczną	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
800 000 euro	Przedsięwzięcie 2.1.1 Łączenie obszarów wiejskich poprzez rozwój lokalnej, niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej	JST, NGO	Konkurs
125 000 euro	Przedsięwzięcie 2.2.1 Tworzenie oferty czasu wolnego dla młodzieży-	LGD/mieszkańcy obszaru, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji	Operacja własna
125 000 euro	Przedsięwzięcie 2.3.1 Zwiększenie bezpieczeństwa lokalnej społeczności	LGD/mieszkańcy obszaru, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji	Operacja własna

2.5 Plan szkoleń

2.5.1 Warsztaty ewaluacyjne

Zgodnie z Wytyczną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi 10/1/2022 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 z dnia 15 czerwca 2022. , na początku każdego nowego roku LGD dokonuje ewaluacji wewnętrznej za rok miniony, której kulminacyjnym punktem jest przeprowadzanie ćwiczeń analityczno-refleksyjnych mających na celu dokonanie bieżącej analizy procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR.

Warsztaty ewaluacji wewnętrznej odbyły się w dniu 23.04.2025 r. w Grójcu. Warsztat poprowadziła Małgorzata Jachowska – Dyrektor Biura LGD „Jabłowa Kraina”. W spotkaniu uczestniczyłoosób, będących członkami Zarządu LGD i Biura.

W trakcie warsztatów, zostały szczegółowo przedstawione działania i inicjatywy podejmowane przez LGD w 2024 roku, (m.in. działania promocyjne, zrealizowane projekty, aktualizacja dokumentów związanych z naborami).

2.5.2 Szkolenia zewnętrzne

Szkolenia zewnętrzne, w których uczestniczyli pracownicy biura w omawianym okresie:

- 18 lipca szkolenie z RODO
- 12 września 2023 roku szkolenie pn: „Aplikacje Centralnego Systemu Teleinformatycznego niezbędne do realizacji projektów współfinansowanych z EFS+ w ramach FEM 2021-2027.
- 16 września szkolenie pn: „Jak aplikować o środki w projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego + w ramach programu Funduszu Europejskiego dla Mazowsza 2021-2027
- 24 września szkolenie z CSOB
- 07 listopada szkolenie z PUE

2.5.3 Szkolenie Rady

Planowane szkolenia dla członków Rady zostało przeniesione na rok 2025. Decyzja ta wynika z braku naborów w roku 2024, co czyniło organizację szkolenia w tym czasie niezasadną. Szkolenia zostaną przeprowadzone bezpośrednio przed planowanymi naborami, aby odpowiednio przygotować członków Rady do oceny wniosków.

2.6 Plan komunikacji

Plan komunikacji powstał z myślą o skutecznym wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju. Jego głównym celem jest aktywne włączanie lokalnej społeczności w działania związane z realizacją LSR. Dokument ten zawiera różnorodne działania, które mają przyczynić się do osiągnięcia najważniejszego celu – budowania pozytywnego wizerunku Lokalnej Grupy Działania oraz szerzenia wiedzy o celach i inicjatywach wynikających z LSR.

Przeprowadzono kampanię informacyjną na temat głównych założeń LSR:

- Opublikowano 6 artykułów na stronach internetowych LGD oraz Urzędów Gmin należących do obszaru działania Stowarzyszenia LGD „Jabłkowa Kraina”
- 1 publikacja w lokalnej gazecie „Jabłotka”
- Przeprowadzono badanie dotyczących trafności doboru sposobu informowania o LSR i jakość prowadzonych działań informacyjnych – ankiety.

2.7 Działania LGD z zakresu aktywizacji i promocji

Jednym z aspektów monitorowania postępów we wdrażaniu Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2023–2027 jest ocena efektywności działań promocyjnych LGD. Mierzy się ją m.in. poprzez liczbę osób, które zostały poinformowane o działalności LGD, a także poprzez ocenę skuteczności działań angażujących mieszkańców obszaru objętego LSR.

W omawianym okresie prowadzona była strona internetowa LGD.

Zasięg działań komunikacyjnych:

Źródło danych	Zasięg komunikacji
Liczba odwiedzin na stronie internetowej	12 359 odwiedzin

Działania realizowane przez LGD:

- W ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w 2024 przez Organizację Pozarządową, podmioty prowadzone działalność pożytku publicznego oraz koła gospodyń wiejskich zrealizowano projekt pt. „Wakacyjna Przygoda z LGD Jabłkowa Kraina” na kwotę 5 000 zł.
- „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Stowarzyszenie W.A.R.K.A zrealizowano projekt pt. „Zielone Płuca Grójca – inicjatywa społeczna” na kwotę 4 500 zł.
- W ramach konkursu ofert w obszarze „Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych”, zadanie pn. Wspieranie rozwoju gospodyń aktywnych społecznie ogłoszonym przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego zrealizowaliśmy zadanie publiczne pt. „Historia na Twardym Dysku” na kwotę 7 000 zł.
- Pracownicy Biura LGD „Jabłkowa Kraina” byli aktywnie zaangażowani w organizację oraz przebieg wydarzeń, takich jak Rajd rowerowy „Toskańska Heca”. Stowarzyszenie pełniło rolę współorganizatora tego wydarzenia i wystawiło swój Pit Stop na terenie Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce.

3. Efektywność pracy biura LGD i organów stowarzyszenia

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Jabłkowa Kraina” jest partnerstwem składającym się z przedstawicieli władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców. Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem osób fizycznych i osób prawnych, w tym jednostek samorządu terytorialnego, mającym na celu działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Jabłkowa Kraina” działa w oparciu o statut.

3.1 Biuro LGD

Liczba osób zatrudnionych w biurze LGD w terminie 01.01.2024 r. – 31.12.2024 r.:

- Dyrektor Biura LGD „Jabłkowa Kraina” – 1 etat Małgorzata Jachowska;

Liczba osób zatrudnionych w biurze LGD w terminie 06.05.2024 r. – 31.12.2024 r.:

- Specjalista ds. Promocji - 1 etat Magdalena Michalczyk;
- Specjalista ds. Projektów - 1 etat Sylwia Chyb;

W okresie objętym raportem pracownicy biura LGD odpowiedzialni byli za prace związane z realizacją postanowień Umowy o warunkach i sposobie realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność NR 00028.UM07.6572.10028.2023, objętej PS WPR na lata 2023-2027, w tym w szczególności:

- Bieżąca obsługa spraw związanych z działalnością Stowarzyszenia.
- Organizacja i obsługa spotkań organów decyzyjnych Stowarzyszenia LGD.
- Przekazywanie informacji o planowanych naborach oraz działaniach LGD.
- Tworzenie i publikacja artykułów promujących działania LGD, zarówno na stronie internetowej, jak i w innych mediach.
- Prowadzenie i aktualizacja strony internetowej Stowarzyszenia.
- Przygotowywanie materiałów promocyjnych – ulotek, broszur, artykułów.
- Realizacja działań promujących i aktywizujących lokalną społeczność.
- Zbieranie opinii na temat jakości przekazywanych przez LGD informacji i materiałów.
- Archiwizacja i porządkowanie dokumentacji związanej z działalnością biura LGD.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

3.2 Zarząd LGD

Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Jabłkowa Kraina” w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. liczył 8 osób.

W okresie od 01.01.2024 r. - 31.12.2024. r. w składzie Zarządu znajdowali się:

- Prezes – Zaręba Andrzej
- I Wiceprezes – Czamara Andrzej
- II Wiceprezes – Matysiak Marta
- Sekretarz – Maciak Monika
- Skarbnik – Cieślak Agnieszka
- Członek Zarządu – Cytryńska Karolina
- Członek Zarządu – Kołakowska Dorota
- Członek Zarządu – Przybytniak Leszek

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 5 posiedzeń, które miały miejsce w biurze LGD:

- 14.05.2024 r.
- 17.07.2024 r.
- 07.10.2024 r.
- 29.10.2024 r.
- 19.11.2024 r.

Przedmiotem podjętych przez Zarząd uchwał w 2024 roku były:

- ✓ opracowania procedur wyboru i oceny operacji w ramach LSR
- ✓ opracowania procedur ustalania niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru operacji
- ✓ powołanie zespołu ds. opracowywania kryteriów wyboru operacji
- ✓ opracowania procedur wyboru i oceny grantobiorców
- ✓ aktualizacji Harmonogramu realizacji planu komunikacji na rok 2024
- ✓ zmieniająca uchwałę ZZ-01/05/2024 w sprawie opracowania procedur wyboru i oceny operacji w ramach LSR
- ✓ zmieniająca uchwałę ZZ-02/05/2024 w sprawie procedur ustalania niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru operacji
- ✓ zmieniająca uchwałę ZZ-03/05/2024 w sprawie opracowania procedur wyboru i oceny grantobiorców
- ✓ spotkanie z p. Ireną Bielawska oraz przyjęcie nowych członków

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- ✓ wprowadzenia zmian w planie szkoleń członków organu decyzyjnego oraz pracowników Biura Lokalnej Grupy Działania „Jabłkowa Kraina”
- ✓ uchwałą zmieniającą uchwałę ZZ-01/11/2023 w sprawie rozszerzenia treści Regulaminu Pracy Biura
- ✓ aktualizacji Harmonogramu realizacji planu komunikacji na rok 2025

Dodatkowo członkowie Zarządu omawiali, konsultowali i wyrażali opinie na temat wielu bieżących spraw.

3.3 Rada LGD

Rada jest wybierana przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia spośród członków LGD. W skład Rady wchodzi 11 osób, w tym Przewodniczący oraz Wiceprzewodniczący. Radę stanowią członkowie Stowarzyszenia reprezentujący władzę publiczną, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców. Rada działa w oparciu o Regulamin Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Jabłkowa Kraina”.

Skład Rady Stowarzyszenia w okresie 01.01.2024 r. - 31.12.2024 r.:

- Przewodniczący – Ambroziak Krzysztof – SEKTOR PUBLICZNY
- Wiceprzewodniczący – Woźniak Szymon – SEKTOR PUBLICZNY
- Bobrowska-Wachniewska Daria – SEKTOR PUBLICZNY
- Jankowska Marzena – SEKTOR GOSPODARCZY
- Karbowski Janusz – SEKTOR PUBLICZNY
- Kośla Sylwia – SEKTOR GOSPODARCZY
- Majewski Maciej – SEKTOR GOSPODARCZY
- Niedbała Dorota – SEKTOR PUBLICZNY
- Omen-Klepacz Paulina – SEKTOR GOSPODARCZY
- Babska-Czamura Monika – SEKTOR SPOŁECZNY
- Rejer Łukasz – SEKTOR SPOŁECZNY

W okresie sprawozdawczym Rada odbyła 2 posiedzenia, które miały miejsce w biurze LGD:

- 27.05.2024 r.
- 18.11.2024 r.

Przedmiotem podjętych przez Radę uchwał w 2024 roku były:

- Sprawozdanie z pracy Rady za rok 2024.
- Aktualizacja i przyjęcie projektu Regulaminu Rady.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

3.4 Walne Zebranie Członków

Najwyższą władzą LGD jest Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia, które podejmuje najważniejsze dla funkcjonowania LGD decyzje.

Liczba Członków Stowarzyszenia: stan na 31.12.2024 r. - 42 osoby.

W 2024 roku Walne Zebranie Członków odbyło się w następujących terminach:

- 10.01.2024 r. – liczba obecnych na posiedzeniu członków – 17 osób.
- 26.06.2024 r. – liczba obecnych na posiedzeniu członków – 13 osób.
- 23.12.2024 r. – liczba obecnych na posiedzeniu członków – 19 osób.

4. Wnioski i rekomendacja

Analiza niniejszego raportu ewaluacyjnego obejmującego swoim zakresem okres od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. nasuwa wnioski, że LGD „Jabłkowa Kraina” efektywnie wydatkuje środki pieniężne oraz sprawnie przeprowadza proces przygotowania do wdrażania LSR w ramach dwóch celów głównych i związanych z nimi dziesięcioma przedsięwzięciami w okresie programowania 2023-2027. Wszystkie zaplanowane działania realizowane były zgodnie z aktualizowanym harmonogramem. Dodatkowo można stwierdzić, że działania prowadzone przez LGD „Jabłkowa Kraina” w zakresie przygotowań do realizacji LSR okazały się wartościowe i angażujące dla odbiorców wsparcia (mieszkańców terenu LSR i uczestników wsparcia). Wszystkie procedury wewnętrzne LGD zostały dostosowane do obecnie obowiązujących przepisów PS WPR 2023-2027, które razem z wypracowaną strukturą organizacyjną stanowią spójny system przygotowujący Stowarzyszenie do wdrażania LSR. Budżet przeznaczony na realizację działań w 2024 roku został wydatkowany w sposób prawidłowy i obiektywny. Aktywność LGD w realizacji działań wspierających realizację LSR była adekwatna do roku, w którym nie zostały ogłoszone nabory. Koncentrowała się głównie w obszarze działań informacyjno-promocyjnych jak również aktywizacji mieszkańców LSR. Ankietowani wysoko ocenili wiedzę i kompetencje pracowników LGD oraz prowadzone działania promocyjno-aktywizujące, co stwarza realną szansę na pełną realizację LSR. Analizie poddane zostały również organy stowarzyszenia i biuro LGD. W opinii Zarządu i Dyrektora Biura, biuro LGD funkcjonuje prawidłowo oraz terminowo realizuje wszelkie zobowiązania.